

Automatické prodloužení smlouvy může zafixovat cenu vysoko nad stropy

3.7.2023 - | Energetický regulační úřad

Energetický regulační úřad (ERÚ) v posledních měsících řeší velké množství stížností na tzv. automatické prolongace smluv na dobu určitou, v důsledku kterých spotřebitelům podstatně vzrostla cena elektřiny nebo plynu. Z těchto smluv se totiž lze jen velmi obtížně vyvázat předčasně, tedy před uplynutím doby, na kterou byla smlouva uzavřena, resp. „prolongována“. To může představovat problém zejména do budoucna.

Ne všechny smlouvy na dobu určitou skončí uplynutím doby, na niž byly uzavřeny. V drtivé většině případů mají spotřebitelé s dodavateli sjednanou tzv. automatickou prolongaci, která zajišťuje automatickou obnovu smlouvy na dobu určitou – typicky za stejných podmínek a na stejnou dobu, jako byla uzavřena smlouva původní. Skrytým nebezpečím však může být to, když se při automatické prolongaci mění cena. A zatímco letos je maximální cena energií omezena cenovými stropy, od příštího roku mohou vysoko nastavené ceny na spotřebitele dopadnout plnou vahou.

„Energetický zákon automatickému prodlužování smluv na dobu určitou nijak nebrání. Spotřebiteli však dává možnost prolongaci odmítnout, pokud s ní nesouhlasí. Musí tak ale učinit nejpozději dvacet dnů před tím, než by obnovená smlouva začala platit,“ radí Markéta Zemanová, členka Rady ERÚ, a dodává: „Každý si přitom musí pohlídat, kdy mu smlouva končí a kdy by se měla prodloužit. Dodavatel totiž nemá zákonnou povinnost nás upozornit na blížící se termín prolongace.“

A nejde jen o připomenutí termínu. Dodavatelé mohou již v původní smlouvě určit, jaká bude budoucí cena – například odkazem na ceník, který sice v době podpisu ještě neexistuje, ale zveřejněný bude včas před samotnou prolongací. Jestliže takové ustanovení smlouva obsahuje a spotřebitel na něj přistoupí, nejde následně o jednostrannou změnu ceny, kterou by musel dodavatel oznámit adresně a nejpozději třicet dnů předem, jak tomu je u běžné jednostranné změny ceny[1].

„Seriózní dodavatelé, alespoň podle našich zkušeností, spotřebiteli zašlou dopis nebo přinejmenším e-mail s oznámením o blížící se prolongaci, případně i s novou cenou. Zvláště nyní, pokud vědí, že dojde k výraznému zdražení produktu a zákazník by si vysokou cenu zafixoval na dva nebo na tři roky dopředu. Ne všichni dodavatelé jsou ale seriózní a někteří využívají toho, že zákon nevyžaduje aktivní souhlas spotřebitele s prolongací. Aktivní musí být naopak zákazníkům nesouhlas s prolongací, tedy výpověď smlouvy,“ upozorňuje Ladislav Havel, člen Rady ERÚ.

Být aktivní při jednání s dodavateli se však nyní vyplatí všem spotřebitelům, nejen těm, kterým hrozí zdražení kvůli prodloužení smlouvy. Podle zkušeností ERÚ jsou totiž zákazníkům, kteří se dodavateli sami ozvou, nabízeny často výrazně nižší ceny, resp. jiné a levnější produkty, než stojí v oznamovacích dopisech. Vzhledem ke klesajícím cenám na velkoobchodních trzích totiž sílí konkurence na maloobchodním trhu, a tedy i snaha dodavatelů udržet si stávající zákazníky nebo získat nové.

[1] I taková změna ceny, která by byla dohodnutá předem ve smlouvě, musí spotřebiteli umožnit, aby se na jejím základě mohl rozhodnout, resp. mohl prolongaci včas odmítnout. To znamená, že mu nový ceník musí být k dispozici v dostatečném časovém předstihu. Jestliže by tomu tak nebylo, šlo by o jednostrannou změnu ceny, která opravňuje spotřebitele k výpovědi smlouvy. A pokud by jednostranná změna ceny nebyla oznámená vůbec, byla by dokonce změnou neplatnou. Více o praktikách dodavatelů souvisejících s jednostrannými změnami cen a o možné obraně proti nim

naleznete v této tiskové zprávě.

<https://www.eru.cz/automaticke-prodlouzeni-smlouvy-muze-zafixovat-cenu-vysoko-nad-stropy>